

Bij de beker van de bevrijding...

Liturgie:

1. Votum en zegengroet
2. Antwoordlied: Gz. 167 : 1, 2, 3
3. Lezen van de wet
4. Lied: Gz. 156
5. Gebed met voorbeden
6. Lezen uit de Bijbel: Psalm 116
7. Lied: Ps. 103 : 1, 3, 9
8. Lezen van de tekst: Psalm 116 : 13 en 14
9. Preek
10. Amenlied: Te Deum (zie p. 6)
11. Viering van het heilig avondmaal (formulier 2)
  - Gezongen Onze Vader
  - Bij gereedmaken van tafel en aan tafel gaan:
    - Gz. 127 : 1, 2, 4
  - Tijdens de viering:
    - Alle coupletten van Ps. 116 en van Ps. 100
12. Collecte
13. Slotzang: LB (nieuw) 150a : 3 en 4 (Geprezen zij God!)
14. Zegen

Geliefde gemeente van onze Heer Jezus Christus,
broeders en zusters, jongens en meisjes, [<klik 1>](#)

In mijn herinnering was het het eerste psalmversje, dat ik ooit op school moest leren.
Psalm 116 : 1: *"God heb ik lief, want die getrouwe HEER hoort mijne stem, mijn smekingen
mijn klagen. Hij neigt zijn oor, 'k roep tot Hem al mijn dagen. Hij schenkt mij hulp. Hij redt mij
keer op keer."* Ik ken het nog uit mijn hoofd.

Ook in het jaar 2016 was het weer de eerste psalm die de kinderen op onze basisscho-
len moesten leren. We hebben hem toen niet gezongen. Maar dat maken we straks helemaal
goed. Dan zingen we de hele psalm.

De berijming in het Gereformeerd Kerkboek is nog bijna dezelfde als toen ik hem moest
leren. Deze psalm heb ik heel vaak gezongen en laten zingen. Een liefdeslied voor God de HEER.
Een lied uit dankbare liefde. Want God laat merken dat hij gebeden hoort. Van Hem is keer op
keer mijn redding. *Hij heeft mij welgedaan.*

Deze psalm wordt ook bij de viering van het avondmaal regelmatig gezongen. Dat
komt door die *"kelk van heil"* in het zevende couplet. We denken daarbij gemakkelijk aan de
beker van het avondmaal. Dat is voor ons immers de beker van de verlossing.

Vandaag wil ik - voorafgaand aan de viering van het avondmaal - samen met u kort
naar die beker kijken. Naar die *"beker van de bevrijding"*, zoals de NBV het heeft. Vooral het
daarop volgende vers roept een vraag op. Wat zijn die *"geloften die worden ingelost"*?

Het thema is: <klik 2>

Bij de beker van de bevrijding...

- a) roepen we de naam van de HEER aan,
- b) lossen we onze geloften aan de HEER in
- c) in het bijzijn van heel Gods volk

a) aanroepen <klik 3>

Laten we beginnen bij "*de beker van de bevrijding*". Eigenlijk staat er een meervoud: de beker van de reddingEN/de verlossingEN. Welke beker is dat? Door de verbinding met het avondmaal denk je al snel aan de beker van het Pesachmaal.

Toch is dat niet de bedoeling. Om een lang verhaal kort te maken: waarschijnlijk gaat het om het wijnoffer, dat bij de dagelijkse offers voor de HEER werd gebracht. (Numeri 28 : 1 - 15)

Van die offers wordt gezegd dat het "*voedsel is dat de HEER wordt aangeboden als een geurige gave die Hem behaagt*". Met die offers erken je, dat je voor je leven van God afhankelijk bent. Dat offer bestaat uit een brandoffer, een spijsoffer en een wijnoffer.

Deze offers werden ook gebracht als "*vredeoffers*" en "*gelofteoffers*". Een feestelijke maaltijd maakte daar deel van uit. Het is aannemelijk om hier aan de laatste - de gelofteoffers - te denken.

Bij dat offer - zo zingt de psalm - "*wordt de Naam van de HEER aangeroepen*". Een bekende uitdrukking in de bijbel. Het wijst op de geregelde eredienst voor God. De eredienst die gekenmerkt wordt door de belijdenis "*onze hulp is in de Naam van de HEER.*"

De HEER is onze helper. Het is de inhoud van vers 1: "*De HEER hoort mijn stem, mijn smeken, Hij luistert naar mij.*" Altijd al je een beroep op God doet, dan laat Hij merken dat Hij er voor je is.

Als je dit tot je laat doordringen, dan is er veel reden om de Naam van de HEER te noemen *bij de beker van de bevrijdingEN*. Bij het volk Israël uit het oude testament gebeurde dat elke dag. Daar deden de priesters het uit naam van het volk.

Soms kwam een Israëliet er speciaal voor naar de tempel. Als hij een bijzondere redding door de HEER had meegemaakt. Daaraan doet deze Psalm denken. De dichter heeft in grote nood verkeerd. Op sterven na dood. En toch gered...

Dat laatste past goed bij het avondmaal. Immers daarin gedenken wij, dat God ons in Christus van de dood heeft gered. Hij heeft onze zonden verzoend. Nu mogen wij met en voor God leven. Alle reden om de Naam van de HEER met dankbaarheid te noemen.

"*De HEER is genadig en rechtvaardig, onze God is een God van ontferming. De HEER beschermt de eenvoudigen, machteloos was ik en Hij heeft mij bevrijd.*" (vers 5 en 6) Dat zeggen we niet alleen op avondmaalszondagen, maar iedere zondag weer.

Ons hele leven wordt erdoor gekenmerkt. Een leven van dankbaarheid om de HEER te loven en te prijzen. "*Hij heeft mij welgedaan.*"

b) inlossen <klik 4>

Maar dan... Bij de beker van de bevrijding lossen we onze gelofte aan de HEER in... Hebt u de HEER ooit een gelofte gedaan? Wij houden daar niet zo van. We denken al snel aan de rechter Jefta, die ook een gelofte deed en daardoor hard getroffen werd.

Hij zei: *"Als U, HEER, de Ammonieten aan mij uitlevert, dan zal het eerste dat mij bij mijn behouden thuiskomst tegemoet komt voor u zijn; dat zal ik als brandoffer aan u opdragen..."* Het was zijn dochter...

Toch lezen we in de wet van Mozes over "gelofteoffers". Leviticus 7 : 16. *"Een dier dat wordt aangeboden als gelofteoffer of als vrijwillige gave, moet gegeten worden op de dag dat het wordt aangeboden."*

Het gaat om een offer dat gebracht wordt om een gelofte in te lossen die in een gebed is gedaan. Een gebaar van dankbaarheid van de bidder om de verhoring van zijn gebed. (Stu-diebijbel in Perspectief) Daar hoorde ook een feestelijke maaltijd bij.

Dus zoiets als: *"HEER, als U mij geneest van deze ernstige ziekte, dan zal ik U uit dankbaarheid een offer brengen."* Dat kon ook een brandoffer zijn. Nieuw-testamentisch *"de wijding van je leven aan de HEER"*.

We kennen dat uit de catechismus. Vr/antw. 86: *"Dat wij met ons hele leven tonen, dat wij God dankbaar zijn voor zijn weldaden en dat Hij door ons geprezen wordt."* Het is de werking van de Heilige Geest in ons leven.

Daar zijn geen speciale geloften voor nodig. Onze redding in Christus van de dood brengt ons ertoe, dat wij ons hele leven aan God wijden. Onze levensheiliging. We hebben God en de naaste altijd van harte lief...

Wel kan er wat voor te zeggen zijn ook speciale offers aan God brengen, wanneer daar een bijzondere reden voor is. Denk bij voorbeeld aan een extra gift in de collecte op je trouw-dag of bij je huwelijksjubileum. Of als je genezing van ernstige ziekte hebt ontvangen...

Als we dat doen, dan doen we dat graag anoniem. Gedachtig aan *"Laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet."* Stel je voor dat het in het kerkblad kwam te staan: *Van br. en zr. K. € 500,00 in verband met hun huwelijk...*

Dat past niet bij wat we in de Bergrede lezen: *"Let op dat jullie de gerechtigheid niet beoefenen voor de ogen van de mensen, alleen om door hen gezien te worden..."* Waarna over *"het geven van aalmoezen"* gezegd wordt, dat je dat *"niet moet rondbazuinen"*...

Wel past het ons elke zondag onze gelofte gedaan bij het belijden van ons geloof - en daarom zeker op de zondag van het avondmaal - te vernieuwen.

"Ik verlang ernaar God en mijn naaste lief te hebben, met de wereld van de zonde te breken, wat zondig in mij is te laten afsterven en vol ontzag voor God te leven."

c) Gods volk <klik 5>

En ja, dat doen we *"in het bijzijn van heel Gods volk"*. Zo zegt de dichter van Psalm 116 het in onze tekst en in vers 16. Daar gevolgd door vers 17: *"In de voorhoven van het huis van de HEER, binnen uw muren, Jeruzalem."*

De beker van de bevrijding - bij het dagelijks offer, bij het vrede- en gelofteoffer - werd geheven in de voorhof van de tempel in Jeruzalem. Daar waar het grote altaar van de HEER stond.

Nu kennen wij die voorhof niet meer. En ook niet het altaar. Wil dat dan zeggen, dat het in ons geval niet uitmaakt, waar en hoe wij de HEER onze lof brengen? Hem onze dank betalen? Nee, dat kun je zo niet zeggen.

Want "*in het bijzijn van Gods volk*" gaat nog wel op. We kennen dat als de gemeente van Christus met haar zondagse erediensten. Daarin is het volk van God bijeen om de Heer te loven en te prijzen. Paulus noemt haar "*de tempel van de levende God*". (2 Kor. 6, 16)

Heel indrukwekkend lezen we daarover in de brief aan de Hebreëen. Daar worden de samenkomsten van de christelijke gemeente zo beschreven:

"U staat voor de Sionsberg, het hemelse Jeruzalem, en voor duizenden engelen die in vreugde bijeen zijn, voor de gemeenschap van eerstgeborenen die in de hemel ingeschreven zijn, voor God, de rechter van allen, en voor de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid gekomen zijn, voor de bemiddelaar van een nieuw verbond, Jezus, en voor het gesprenkelde bloed dat krachtiger spreekt dan dat van Abel." (hfst. 12, 22-24)

Wat daaraan opvalt is, dat er van een gemeenschap gesproken wordt. Een gemeenschap van mensen op aarde en in de hemel. Het enorme volk van Gods verbond, dat in het bloed van Christus zijn vastheid heeft ontvangen.

Als wij de HEER willen loven, prijzen, danken en eren, dan kunnen en willen we niet om de christelijke gemeente - de kerk van Christus - heen. Samen met heel Gods volk brengen wij de HEER onze dank en eer.

Zoals we het zingen in het Te Deum: "*Heel de kerk daarboven zingt U toe met de kerk hier beneden, U, Vader en Zoon en de Heilige Trooster.*" Laten we met dat lied instemmen met de preek en de viering van het avondmaal aanvangen.

Amen.

HEER, WIJ LOVEN EN AANBIJDEN U,
tekst Ria Borkent, muziek Peter Snee

Te Deum

HEER wij loven en aanbidden U,
Dank U, eeuwige Vader.
De engelen worden
niet moe om te zingen:
Heilig, heilig, heilig bent U, HEER
van de hemelse legers.
Ja, aarde en hemel
zijn vol van uw grootheid.

Hoor profeten en apostelen
eren U in de hemel.
En martelaars zingen
het lied van verlossing.
Heel de kerk daarboven zingt U toe
Met de kerk hier beneden,
U, Vader en Zoon en
de Heilige Trooster.

Christus, U die onze koning bent,
eeuwig zoon van de Vader,
geboren bevrijder
die zoon van een maagd was,
dood en zonde hebt U weggedaan
en de hemel ging open.
U troont naast de Vader
En komt met uw oordeel.

Christus, onze HEER, wij loven U,
Door uw bloed zijn wij heilig.
Bewaar ons voor altijd,
uw eigen gemeente.
Alle eer en glorie komt U toe
Tot in lengte van dagen.
Wil nooit ons beschamen,
Ontferm U HEER. Amen.